

Contribution ID: 214

Tür: Oral Presentation

Bilişsel Psikoloji ve Yapay Zeka: Üst Düzey Bilişsel İşlevler ve İnsan-Makine İşbirliğinin Optimizasyonu

18 Aralık 2024 Çarşamba 14:30 (30 dakika)

Bilişsel psikolojide karar verme, problem çözme, planlama, esnek düşünebilme, baskın olan tepkiyi engelleyebilme, dikkati aynı anda farklı kaynaklara odaklayabilme gibi bilişsel beceriler üst düzey bilişsel işlevler arasında yer almaktadır. Günümüzde bilişsel psikoloji

alanında problem çözmeye birden fazla bakış açısıyla yaklaşıldığı görülmektedir. Yeniden temsili içeren Gestalt yaklaşımı, yapı çıkarmayı ve analogileri içeren kural bulmaya yönelik yaklaşımlar ve transformasyon yaklaşımları bu yaklaşımlar arasında sayılabilir. İyi ve kötü yapılandırılmış problemlere göre de farklılaşmalar olmakta ve yaratıcı problem çözme ile daha kompleks sosyal ve afektif problem çözmeler de hesaba katılmaktadır.

Yapay zeka, bilişsel süreçleri simüle edebilme yeteneği ile insan zihninin karmaşıklığını ve esnekliğini anlamamıza yardımcı olabilir. Özellikle yapay zekanın problem çözme stratejileri ile insan problem çözme stratejileri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar üzerine yapılan araştırmalar, üst düzey bilişsel işlevlerin anlaşılmasında da önemli bir rol oynamaktadır.

Yapay zekanın bilişsel süreçleri simüle edebilme yeteneği, insan zihninin karmaşıklığını ve esnekliğini anlamamızda bize nasıl yardımcı olabilir? Ayrıca, yapay zekanın problem çözme stratejileri ile insan problem çözme stratejileri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

Yapay zekanın gelişimi ile birlikte, insan ve makine arasındaki bilişsel işbirliğini nasıl optimize edebiliriz? Yapay zekanın bilişsel psikoloji araştırmalarına entegrasyonu, üst düzey bilişsel işlevlerin daha iyi anlaşılmasına nasıl katkıda bulunabilir? Bu tartışma soruları, yapay zekanın bilişsel psikolojiye olan katkılarını ve bu iki disiplinin

birbirini nasıl zenginleştirebileceğini anlamak için önemli sorular olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapay zeka teknolojilerinin bilişsel işlevlerin simülasyonu ve analizi konusundaki potansiyelini keşfetmek, hem teorik hem de uygulamalı açıdan büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yukarıdaki tartışma sorularını kapsayacak şekilde bilişsel psikolojide yapay zekanın rolünü özellikle üst düzey bilişsel işlevler açısından ele almak olacaktır. Bu doğrultuda bilişsel psikolojide öne çıkan yapay zeka çalışmalarının tarihçesinden bahsedilecek, insan ve yapay zekaya ait bilişsel işlevler arasındaki benzerlik ve farklılıklara değinilecek aynı zamanda insan ve makine arasındaki bilişsel işbirliğinin optimizasyonu ile ilgili görüşlere yer verilecek ve güncel araştırmalar ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, bilişsel psikoloji, üst düzey bilişsel işlevler, problem çözme, insan-makine işbirliği

Presentation language / Sunum Dili

TR (Türkçe)

Disciplines / Disiplinler

Psychology / Psikoloji

E-mail / E-posta

datalay@istanbul.edu.tr

ORCID ID

0000-0002-9591-1426

Institution / Affiliation / Kurum

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

Country / Ülke

Türkiye

Başlıca yazarlar:: Deniz Atalay Ata (İstanbul Üniversitesi); Reyhan Ünver (İstanbul Üniversitesi)

Sunu yapanlar: Deniz Atalay Ata (İstanbul Üniversitesi); Reyhan Ünver (İstanbul Üniversitesi)

Session Classification: Session 1.6 (Day 1)

Track Classification: Congist'24: Case Studies and Applications